

Горшков М. С.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ
ЕКОНОМІЧНИХ СУБ'ЄКТІВ: МЕТОДИ ТА ІНСТРУМЕНТИ**

Кожен суб'єкт підприємництва для здійснення ефективної діяльності повинен бути конкурентним на ринку, це означає, що продукт, який він пропонує споживачеві має бути конкурентоспроможним, отже затребуваним та цікавим для покупців. Тому кожному економічному суб'єкту дуже важливо підтримувати відповідний рівень конкурентоспроможності.

Управління конкурентоспроможністю економічних суб'єктів є складним і багатограним процесом. Для успішного управління використовують різноманітні методи та інструменти. Основна мета такого управління полягає в збільшенні конкурентоспроможності суб'єктів на ринку шляхом оптимізації їхніх ресурсів, процесів та стратегій. Дослідимо найбільш вагомні методи та інструменти управління конкурентоспроможністю економічних суб'єктів [1]:

1. Аналіз SWOT. Це стратегічний інструмент, який дозволяє оцінити сильні і слабкі сторони, можливості та загрози для підприємства. Визначення цих факторів допомагає розробити стратегію, спрямовану на підвищення конкурентоспроможності.

2. Стратегічне управління. Розробка стратегій, спрямованих на досягнення конкурентної переваги, таких як стратегії диференціації, лідерства за вартістю, фокусування на ринкових нішах тощо.

3. Маркетингові дослідження. Аналіз ринку та споживачів дозволяє визначити потреби клієнтів, розуміти їхні вимоги та уподобання, що дозволяє суб'єктам пристосовувати свою продукцію або послуги для максимізації відповідності.

4. Інновації та дослідження і розвиток (R&D). Постійне вдосконалення продуктів або послуг, впровадження нових технологій і процесів дозволяє підприємствам забезпечити конкурентні переваги.

5. Ефективне управління ресурсами. Включає в себе оптимізацію використання фінансових, людських, матеріальних та інших ресурсів для забезпечення ефективності та продуктивності.

6. Аналіз конкурентного середовища. Систематичне вивчення конкурентів, їхніх стратегій, сильних та слабких сторін допомагає зрозуміти ринкові тенденції та знайти свої конкурентні переваги.

7. Стандартизація та сертифікація. Відповідність міжнародним стандартам якості дозволяє підприємствам вести бізнес на міжнародному рівні та отримувати довіру споживачів.

8. Управління ланцюжком постачання (Supply Chain Management). Оптимізація процесів у всьому ланцюжку постачання допомагає знижувати витрати, підвищувати якість та швидкість виробництва.

9. Технологічна інфраструктура. Впровадження високоякісної технологічної інфраструктури для підтримки операцій і комунікацій сприяє підвищенню продуктивності та ефективності.

10. Управління якістю (Quality Management). Впровадження систем управління якістю дозволяє забезпечити високу якість продукції або послуг, що сприяє підвищенню конкурентоспроможності.

11. Управління персоналом. Розвиток кадрового потенціалу, мотивація та розвиток персоналу для забезпечення високої продуктивності та інновацій.

12. Управління взаємодією з клієнтами. Розробка ефективних стратегій залучення та утримання клієнтів, підтримка взаємовідносин з ними через вдосконалення обслуговування та розробку індивідуальних підходів.

13. Фінансове управління. Ефективне управління фінансовими ресурсами, включаючи планування бюджету, оптимізацію фінансових операцій та ризиків, а також залучення інвестицій.

14. Маржинальний аналіз. Оцінка витрат та доходів для визначення найбільш прибуткових продуктів або послуг та раціоналізації виробничих процесів.

15. Стратегії зниження витрат. Розробка та впровадження стратегій для зменшення витрат на виробництво, логістику, маркетинг та інші аспекти діяльності.

16. Управління ризиками. Ідентифікація, оцінка та керування ризиками, що можуть вплинути на конкурентоспроможність, забезпечує захист від можливих загроз та збереження стабільності бізнесу.

17. Стратегії міжнародного розширення. Розробка та впровадження стратегій для виходу на міжнародні ринки, адаптація продукції та маркетингу до місцевих умов та культурних особливостей.

18. Соціальна відповідальність бізнесу (CSR). Здійснення діяльності з урахуванням впливу на соціальне середовище, що сприяє підвищенню репутації та залученню клієнтів.

19. Моніторинг та оцінка результатів. Систематичне відстеження та аналіз ефективності впроваджених стратегій і заходів, що дозволяє коригувати плани та стратегії для досягнення кращих результатів.

Отже, для досягнення найбільшого ефекту в підвищенні конкурентоспроможності економічних суб'єктів. рекомендується використовувати ці інструменти і методи в комбінації, яка залежить від обраної стратегії.

Список використаних джерел:

1. Омеляненко Т.В., Барабась Д.О., Вакуленко А.В. Управління конкурентоспроможністю підприємства: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. Київ: КНЕУ, 2006. 272 с.
2. Зайцева Л. О. Аналіз сучасних методів оцінки конкурентоспроможності підприємства. Економічний аналіз. 2013. Т. 14, № 3. С. 12-17.
3. Гринько, Т.; Гвініашвілі, Т.; Котловська, Н. Управління конкурентоспроможністю підприємств оптової торгівлі. Економічний простір. 2023, № 185, С. 49-53. <https://doi.org/10.32782/2224-6282/185-9>.
4. Гринько Т.В., Гвініашвілі Т.З. формування системи конкурентоспроможності суб'єктів підприємництва в умовах цифровізації. Підприємництво: сучасні виклики, тренди та трансформації: колективна монографія / за заг. ред. Гринько Т.В. Вид-во: ФОП Біла К.О. 2023. С. 121-186.

Д-р екон. наук Гринько Т. В., Аніщенко Д. Д.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

УПРАВЛІННЯ ЗМІНАМИ ТА РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА: КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ ТА ЕФЕКТИВНІ СТРАТЕГІЇ

У сучасному динамічному світі бізнесу адаптація до змін стає ключовим фактором для успіху та стійкості підприємств. Сучасне бізнес-середовище характеризується великою кількістю факторів, які постійно змінюються та впливають на функціонування підприємства. Детальний опис важливості адаптації до змін та її вплив на підприємства запропоновано наступний:

1. Глобалізація та конкурентність:

– зростаюча глобалізація ринків створює конкуренцію на світовому рівні;